

POSTANOWIENIE

Dnia 25 maja 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Joanna Misztal-Konecka

w sprawie ze skargi "S." (...) Spółdzielni Spożywców w L.
o wznowienie postępowania prowadzonego w sprawie I C (...) Sądu Rejonowego w L. z powództwa Gminy L.
przeciwko "S.." (...) Spółdzielni Spożywców w L.
o wydanie nieruchomości,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 25 maja 2020 r.,
na skutek skargi kasacyjnej "S.." (...) Spółdzielni Spożywców w L.
od wyroku Sądu Okręgowego w L.
z dnia 15 marca 2019 r., sygn. akt II Ca (...),

1. odrzuca skargę kasacyjną;

2. zasądza od "S.." (...) Spółdzielni Spożywców w L. na rzecz Gminy L. kwotę 1800 zł (tysiąc osiemset złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.

UZASADNIENIE

1. Wyrokiem z 15 marca 2019 r. Sąd Okręgowy w L. oddalił apelację „S.” (...) Spółdzielni Spożywców w L. od wyroku Sądu Rejonowego w L. z 12 czerwca 2018 r., w sprawie ze skargi „S.” (...) Spółdzielni Spożywców w L. o wznowienie postępowania prowadzonego w sprawie I C (...) Sądu Rejonowego w L. z powództwa Gminy L. przeciwko „S.” (...) Spółdzielni Spożywców w L. o wydanie nieruchomości.

2. Od wyroku Sądu Okręgowego skargę kasacyjną wywiodła „S.” (...) Spółdzielnia Spożywców w L., powołując się na naruszenie § 6 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z 16 marca 1993 r. w sprawie przepisów wykonawczych dotyczących uwłaszczenia osób prawnych nieruchomościami będącymi dotychczas w ich zarządzie lub użytkowaniu, art. 245 § 1 K.c., art. 365 K.p.c., art. 244 K.p.c., art. 2 § 3 K.p.c., art. 2, 7 i 10 Konstytucji RP, art. 210 ustawy z 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami, art. 5 ust. 1 ustawy z 10 maja 1990 r. - Przepisy wprowadzające ustawę o samorządzie terytorialnym i ustawę o pracownikach samorządowych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

3. Skarga kasacyjna została ukształtowana w przepisach Kodeksu postępowania cywilnego jako nadzwyczajny środek zaskarżenia, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa, jednolitości orzecznictwa oraz prawidłowej wykładni, a także w celu usunięcia z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń umożliwiający rozpoznanie sprawy w kolejnej instancji sądowej. Równocześnie z woli ustawodawcy skarga kasacyjna nie przysługuje w każdej sprawie. W szczególności zgodnie z art. 398² § 1 zd. 1 K.p.c., skarga kasacyjna jest niedopuszczalna w sprawach o prawa majątkowe, w których wartość przedmiotu zaskarżenia jest niższa niż pięćdziesiąt tysięcy złotych.

4. Sprawa ma charakter majątkowy, jeżeli zmierza do realizacji prawa lub uprawnienia mającego bezpośredni wpływ na stosunki majątkowe stron. Zgodnie zaś z art. 368 § 2 K.p.c., w sprawach o prawa majątkowe wartość przedmiotu zaskarżenia podana w apelacji może być oznaczona na kwotę wyższą od wartości przedmiotu sporu wskazanej w pozwie jedynie wtedy, gdy powód rozszerzył powództwo lub sąd orzekł ponad żądanie.

5. W niniejszej sprawie wartość przedmiotu zaskarżenia w skardze kasacyjnej została określona na kwotę 55 769 zł. Tymczasem nie można nie zauważyć, że w skardze o wznowienie postępowania wartość przedmiotu sporu została oznaczona na kwotę 28 795,80 zł (odpowiadającej wartości przedmiotu

sporu w sprawie I C (...) Sądu Rejonowego w L.), następnie w apelacji wartość przedmiotu zaskarżenia Spółdzielnia oznaczyła na kwotę 55 768 zł. Sąd z urzędu ani na skutek zarzutu przeciwnika procesowego nie dokonał sprawdzenia wskazanych wartości, jednakże opłata od apelacji została naliczona od kwoty 28 795,80 zł.

6. W orzecznictwie Sądu Najwyższego utrwalony jest pogląd, iż wartość przedmiotu zaskarżenia w postępowaniu kasacyjnym, z zastrzeżeniem sytuacji szczególnych, nie może przekraczać wartości przedmiotu zaskarżenia w postępowaniu apelacyjnym. Odpowiednie stosowanie art. 19-24 K.p.c. do oznaczenia wartości przedmiotu zaskarżenia w skardze kasacyjnej nie może uzasadniać jej aktualizacji przez podwyższenie ponad wartość dotychczasową, a tożsamość zakresu rozstrzygnięcia kwestionowanego w apelacji i w skardze kasacyjnej wyłącza dopuszczalność oznaczenia w skardze wartości przedmiotu zaskarżenia w kwocie innej niż poprzednio w apelacji (postanowienie Sądu Najwyższego z 22 czerwca 2018 r., II CZ 30/18, OSNC-ZD 2019/C/39). W konsekwencji nie może budzić wątpliwości, że wartość przedmiotu zaskarżenia kasacyjnego nie może przekraczać wartości przedmiotu sporu ani wartości przedmiotu zaskarżenia w postępowaniu apelacyjnym. Przedmiot zaskarżenia nie jest bowiem samodzielny i nie może być większy od przedmiotu sporu, chyba że nastąpiło rozszerzenie powództwa albo zasądzenie ponad żądanie (postanowienie Sądu Najwyższego z 18 grudnia 1996 r., I CKN 21/96, OSNC 1997/4/42; postanowienie Sądu Najwyższego z 19 czerwca 1997 r., III CZ 25/97, OSNC 1997/10/162; postanowienie Sądu Najwyższego z 22 grudnia 2002 r., II UZ 11/02, OSNP (wkładka) 2002/17/7). Te dwie ostatnie okoliczności w niniejszej sprawie nie miały jednakże miejsca.

7. Zgodnie z art. 398²¹ K.p.c. w postępowaniu kasacyjnym ma odpowiednie zastosowanie m.in. art. 368 § 2 K.p.c., który w zdaniu trzecim przewiduje, że przepisy art. 19-24 i 25 § 1 K.p.c. stosuje się w nim odpowiednio. Oznacza to, że zarówno sąd drugiej instancji, jak również Sąd Najwyższy w ramach badania warunków skargi kasacyjnej może sprawdzić, czy wartość przedmiotu zaskarżenia podana w skardze kasacyjnej jest zgodna z zasadami jej ustalenia (postanowienie Sądu Najwyższego z 6 czerwca 1997 r., II CKN 47/97, OSNC 1997/11/180;

postanowienie Sądu Najwyższego z 11 lipca 2019 r., V CZ 42/19, niepubl.). Badanie wartości przedmiotu zaskarżenia podanej w skardze kasacyjnej ma na celu sprawdzenie, czy skarga kasacyjna jest dopuszczalna ze względu na minimalną wartość zaskarżenia wymaganą od skargi kasacyjnej według art. 398² § 1 K.p.c.

8. Skoro zatem co do zasady wskazana przez powoda wartość przedmiotu sporu, która nie została sprawdzona przez sąd I instancji, pozostaje aktualna w postępowaniu apelacyjnym, a następnie w postępowaniu kasacyjnym (postanowienie Sądu Najwyższego z 27 lipca 2018 r., V CZ 46/18, niepubl.; postanowienie Sądu Najwyższego z 25 czerwca 2019 r., III CZ 14/19, niepubl.), dowolne oznaczenie wartości przedmiotu zaskarżenia przez skarżącego nie kreuje uprawnienia do wniesienia skargi kasacyjnej. Niedopuszczalność zaś skargi kasacyjnej na podstawie art. 398⁶ § 3 K.p.c. uzasadnia jej odrzucenie przez Sąd Najwyższy.

9. Rozstrzygnięcie o kosztach postępowania kasacyjnego uzasadnia art. 98 § 1 w zw. z art. 99 K.p.c. w zw. z oraz w związku z § 2 pkt 5 i i § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych.